

ન્યુ ગાલા અસાઇનમેન્ડ 2022

સોલ્યુશન

ધોરણ - 10 સંસ્કૃત

Question Paper - 3

વિભાગ - A

अधोदत्तस्य गद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवाद कुरुत - (कोऽपि
एकः) (4)

(नीचे आपेला ગદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.) (ગમે ત
બે)

1. पुरा एकस्मिन् जलाशये अनागतविधाता, प्रत्युत्पन्नमतिः
यद्विष्यश्चेति त्रयो मत्स्याः वसन्ति स्म। अथ कदाचित् तं
जलाशयं हृष्ट्वा धीवरैः उक्तम् - "अहो बहुमत्स्योऽयं हृदः।
कदाचिद् अपि न अस्माभिः अन्वेषितः। तदद्य आहारवृत्तिः

સંજાતા। શવઃ અત્રાગમ્ય મત્સ્યકૂર્માદયો વ્યાપાદયિતવ્યાઃ ઇતિ
નિશચયઃ।”

➢ પૂર્વે એક સરોવરમાં અનાગતવિધાતા, પ્રત્યુત્પન્નમતિ અને યદ્વિષ્ય
નામના ત્રણ મસ્યો રહેતા હતા. હવે એક વાર તે સરોવર જોઈને
માછીમારો બોલ્યા, “વાહ, આ સરોવર ઘણાં માછલાંવાળું છે. ક્યારેથ
પણ આપણો (એ) જોયું ન હતું. તો આજે આહારની વ્યવસ્થા થઈ
ગઈ છે. આવતી કાલે અહીં આવીને માછલાં, કાચબા વગેરેને જરૂર
મારી નાખીશું એનક્કી છે.”

2. एकदा सिद्धराजः विचारपथम् आरुषः। सः अचिन्तयत्

'मालवविजयेन अहं धनस्य स्वामित्वं प्राप्तवान्। तस्य ग्रन्थागारः
अपि मया प्राप्तः। परन्तु भोजव्याकरणेन भोजस्य यादृशी
कीर्तिवर्तते तादृशी कीर्तिर्मया न प्राप्ता। अतः एतादृशं किमपि
करणीयं येन मदीया कीर्तिरपि तादृशी भवेत् यादृशी भोजस्यास्ति।'

➤ **विक्रमादित्यनी बारभी सदीमां सिद्धराज जयसिंहे मालव प्रदेश पर
विजय प्राप्त क्यो. विजय पछी जयसिंह राजा यशोवर्मानुं सधुं
धन लઈने अणहिलपुर (पाटण) पाछी आव्यो. धन साथे त्यांनो**

**ગ્રંથભંડાર પણ તેના હથમાં આવી ગયો. આ ગ્રંથભંડારમાં
ધણાં અજોડ ગ્રંથો હતા. તેમાં બોજરાજાએ રચેલું
'સરસ્વતીકંઠબરણા' નામે પ્રસિદ્ધ બોજવ્યાકરણ પણ એક હતું.**

□ अर्धोदत्तानां संस्कृतप्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः

चित्वा संस्कृते लिखत - (कौ अपि द्वौ) (2)

(नीचे आपेला संस्कृत प्रश्नोना उत्तर विकल्पमांथी शोधीने
संस्कृतमां लघो.) (गमे त बे)

3. बुद्धिमती कन्या शालीन् कुन्त्र तप्तवती? (अग्नौ / आतपे)

➤ आतपे

4. वृत्तमुक्ता चित्तवृत्तिः कीदृशी इव? (हारयच्छिः / दुष्टबुद्धिः)

➤ हारयच्छिः

5. लोष्टः कस्य विकारः वर्तते? (ज्योतिषः / पृथिव्याः)

➤ ज्योतिषः

□ અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ् ઉત્તરાણ ગુર્જરભાષાયાં લિખત - (કોઈ અપિ
દ્વારા)

(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો :) (ગમે તે
બે)

6. 'આવર્તપાત' નામના વિધન સમજાવો.

➤ 'આવર્તપાત' એટલે પાણીના વમળમાં ફસાય જવું. કાણખંડને સમુદ્ર
સુધી પહોંચવામાં આવતાં ચાર વિધોમાં આ એક મોટું વિધન છે.
કાણખંડ વમળમાં ફસાઈ જાય તો નાણ થઈ જાય અને સમુદ્ર સુધી

**પહોંચી શકે નહિ. કાણખંડ જેવા મનુષ્યો જો સુખરૂપી સંસારસાગર
માં પહોંચવા છઢતા હોય તો તેમણે પણ આવર્તપાતનો સામનો
કરવાનો હોય છે. એટલે કે તેમણે પણ વ્યસનોરૂપી વમળમાં પડતાં
બચવાનું હોય છે.**

7. દુર્વાસાએ કોને શાપ આપ્યો? શા માટે?

**> પિતામહ બ્રહ્મજીની સભામાં દુર્વાસા મુનિ સામવેદના મંત્રનું ગાન
કરતા હતા. ત્યારે તે બીજા એક મુનિ સાથે ઝઘડી પડ્યા
અને મંત્રગાનમાં ક્ષતિ થઈ ગઈ. આથી દેવી સરસ્વતીને હસવું**

આવ્યું. દુર્વાસા આ જોઈને કોષિત થયા અને તેમણે
સરસ્વતીને મૃત્યુલોકમાં અવતરવાનો શાપ આપ્યો.

8. માલવવિજયથી જ્યસિંહને શું શું પ્રાપ્ત થયું હતું ?

► માલવવિજયથી જ્યસિંહને રાજા યશોવર્માનો સધળો ઘન
ભંડાર અને ગ્રંથભંડાર પણ પ્રાપ્ત થયો હતો.

અધોદત્તસ્ય વિષયસ્ય ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત - (કોડપિ
એકઃ) (2)

(નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટ્રંક નોંધ લખો :) (ગમે તે એક)

9. અનાગતવિધાતા નામની માછલી

► એક સરોવરમાં અનાગતવિધાતા, પ્રત્યુત્પજ્ઞમતિ અને ચદ્રવિષ્ય

નામના ત્રણ મસ્યો રહેતા હતા. હવે એક વાર તે સરોવર જોઈને

માછીમારો બોલ્યા, “વાહ, આ સરોવર ઘણાં માછલાંવાળું છે.

ક્યારેય પણ આપણે (એ) જોયું ન હતું. તો આજે આહારની

વ्यवस्था થઈ ગઈ છે. આવતી કાલે અહીં આવીને માઇલાં, કાચબા વગેરેને
જરૂર મારી નાખીશું એ નક્કી છે." વચ્ચનસાંભળીને માઇલાઓ એ એકબીજાને
કહ્યું, 'માણીમારોનો આ વાર્તાલાપ સાંભબ્યો ? હવે આપણે શું કરવું ?' ત્યાં
અનાગતવિધાતા નામનો મત્સ્ય બોલ્યો, 'ખરેખર સવારના સમયે માણીમારો
અહીં આવીને માઇલાંઓનો વિનાશ કરશે એમ મને લાગે છે. તો હવે અહીં
એક ક્ષણ પણ રહેવું યોગ્ય નથી. આપણે રાત્રે જ કોઈ નજીકના સરોવરમાં
જવું જોઈએ. હું તો બીજા સરોવરમાં જાઉં છું.' આમ તે પોતાની બુદ્ધિક્ષમતા
શ્રી જીવંત રહી જાય છે. અને સુખેથી વૃદ્ધિ પામે છે.

10. આધુનિક યુદ્ધ અને મહાભારતકાલીન યુદ્ધ વચ્ચેનો તફાવત

➤ આધુનિક યુદ્ધમાં રાસાયણિક અસ્ત્ર શસ્ત્રોથી બધી ચીજવસ્તુ ઓ પ્રદૂષિત અને જેરી બની જાય છે. એવાં યુદ્ધો માનવજાતને માટે હાનિકારક છે. મહાભારતકાલીન યુદ્ધમાં પ્રકૃતિનાં બધાં મૂળ તત્ત્વો પૃથ્વી, જળ, ભૂમિ, વાયુ શુદ્ધ રહેતાં હતાં. તે વખતના યુદ્ધ જરા પણ હાનિકારક ન હતાં.

11. अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां

लिखत. (4)

(नीचे आपेलो गद्याखण्ड वांचीने प्रश्नोना उत्तर संस्कृत भाषामां

लघो)

काञ्चीनगरे शक्तिकुमारो नाम एकः श्रेष्ठिपुत्रः प्रतिवसति स्म। स
यदा स्वकीयस्य जीवनस्य द्वाविंशतितमे वर्षे प्रविष्टस्तदा
चिन्तामापन्नः- नास्ति दारविहीनानाम् अननुरूपगुणदाराणां च सुखम्।
तत्कथं गुणवती भार्याम् अहं विन्देयमिति। ततः स प्रभूतं विचार्य

वस्त्रान्ते पिनष्ठशालि॒ः दारग्रहणाय विविधान् देशान् अभ्मत्।

प्रश्नाः —

(1) श्रेष्ठिपुत्रः शक्तिकुमारः कुत्र प्रतिवसति स्म?

➤ श्रेष्ठिपुत्रः शक्तिकुमारः काञ्चीनगरे प्रतिवसति स्म।

(2) कस्मिन् वर्षे प्रविष्टः शक्तिकुमारः चिन्तामापन्नः?

➤ स्वकीयस्य जीवनस्य द्वाविंशतितमे वर्षे प्रविष्टः शक्तिकुमारः

चिन्तामापन्नः।

(3) श्रेष्ठिपुत्रः कीदृशः किमर्थं च देशम् अभ्यमत्?

➤ **श्रेष्ठिपुत्रः वस्त्रान्ते पिनष्ठशालिः दारग्रहणाय च देशम् अभ्यमत्।**

(4) शक्तिकुमारः कीदृशी भार्या प्राप्तुम् ऐच्छस्?

➤ **शक्तिकुमारः गुणवती भार्या प्राप्तुम् ऐच्छत् ।**

Thanks

For watching